Van IQ naar adaptatie

op weg naar een *persoonlijke* diagnostiek

Utrecht
17 mei 2018

Albert Ponsioen

LANDELIJK KENNISCENTRUM LVB

Vooraf

Wij zijn zo gewend om het gedrag van kinderen af te meten aan het *gemiddelde* kind en afwijkingen van dat gemiddelde als *stoornissen* te zien die door *stabiele kenmerken* niet of nauwelijks te veranderen zijn. Welke rol speelt het *adaptatievermogen* in dit verhaal?

Inhoud

- De mythe van het gemiddelde
- Classificeren en diagnosticeren
- Intelligentie
- Adaptieve functies
- Persoonlijke diagnostiek

De mythe van het gemiddelde

Kinderen worden te vaak vergeleken met de ‘het gemiddelde kind’

De mythe van het gemiddelde

Todd Rose: The myth of the average

De ‘gemiddelde leerling’

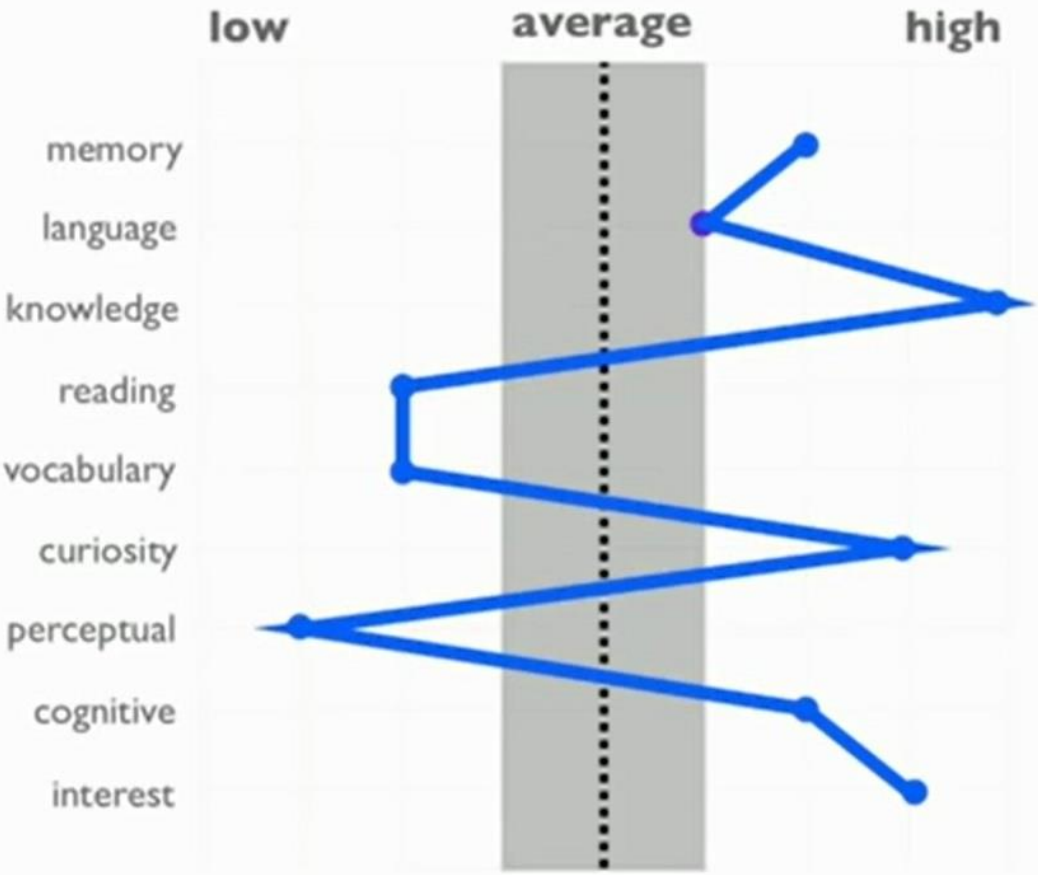

Zie: Todd Rose

Een leerling zonder leerproblemen

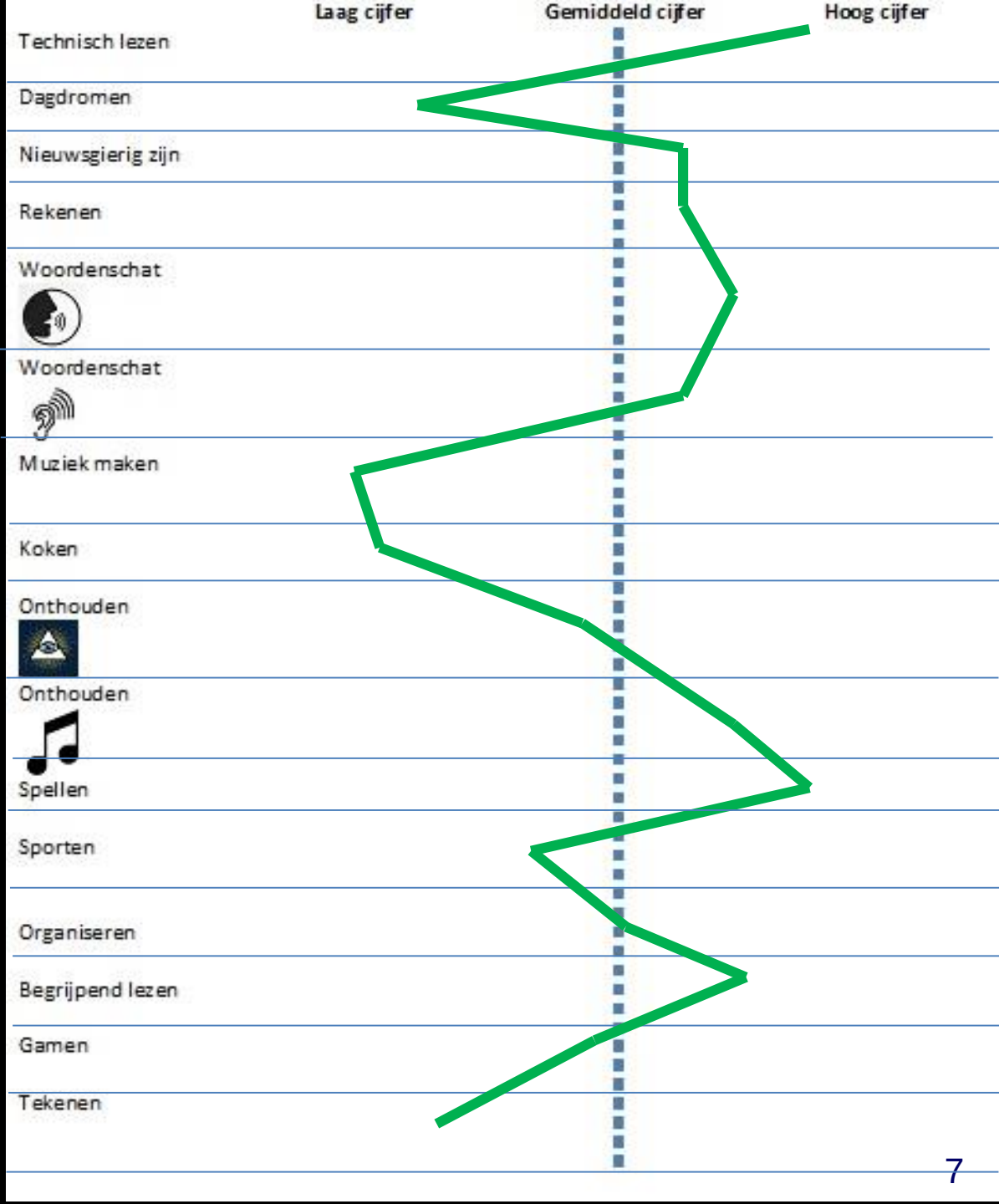

Een leerling met leerproblemen

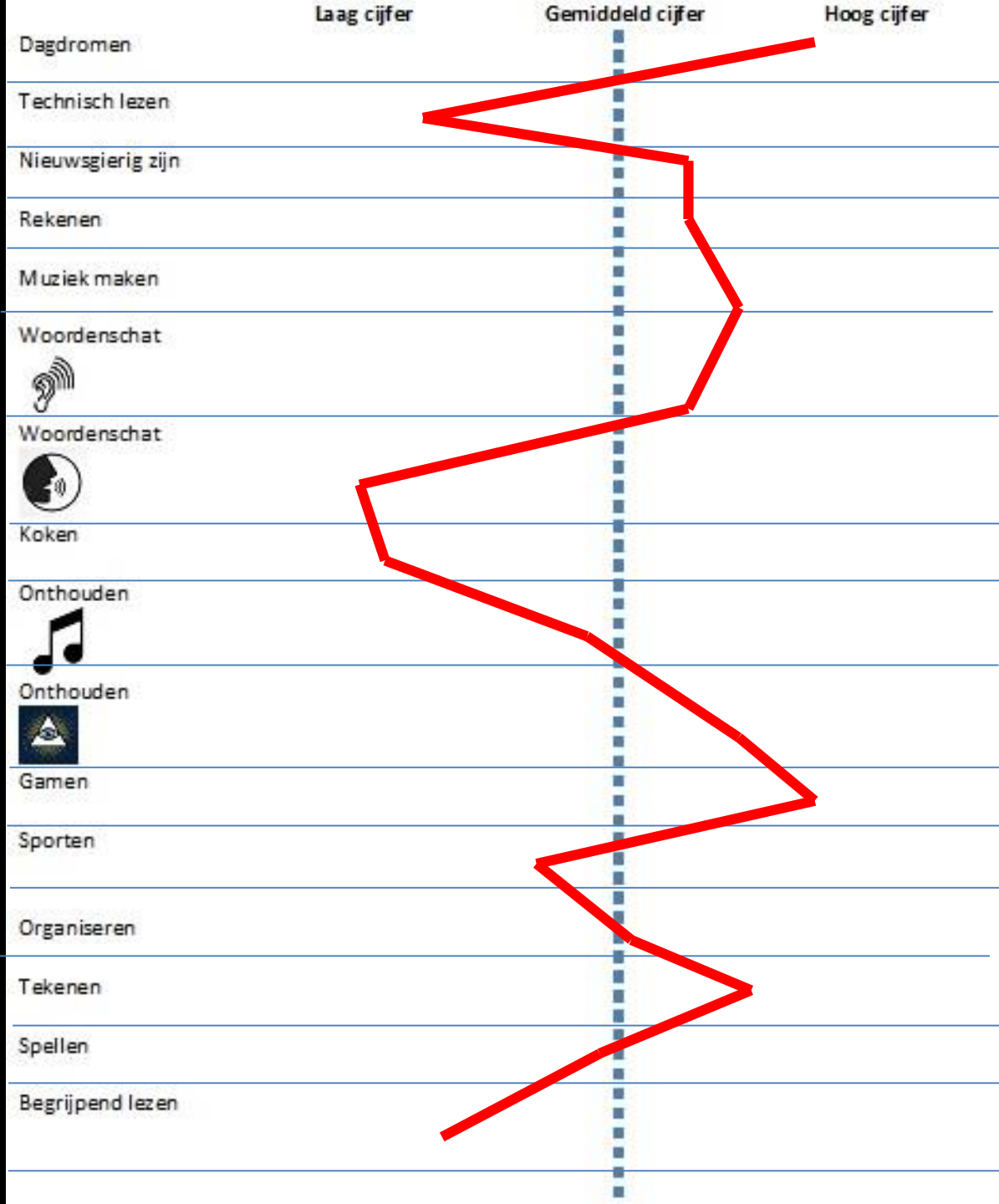

Classificeren en diagnosticeren

Iedereen kent het onderscheid
maar niet iedereen handelt er naar

Gevaar van de DSM

beschrijvende diagnostiek vs. verklarende diagnostiek

Een kind is druk
omdat het ADHD heeft

Een kind leest niet goed omdat het dyslexie heeft

Een kind leert niet goed
omdat het een laag IQ heeft

Onder het gedrag gaan kijken
(labelen doen we al lang genoeg)

Een classificatie komt los van de criteria
en gaat een eigen leven leiden

Vrij naar: Trudy Dehue (2012)

Psychiatrische stoornis

Standaard model:
een stoornis is een manifestatie van een latente variabele

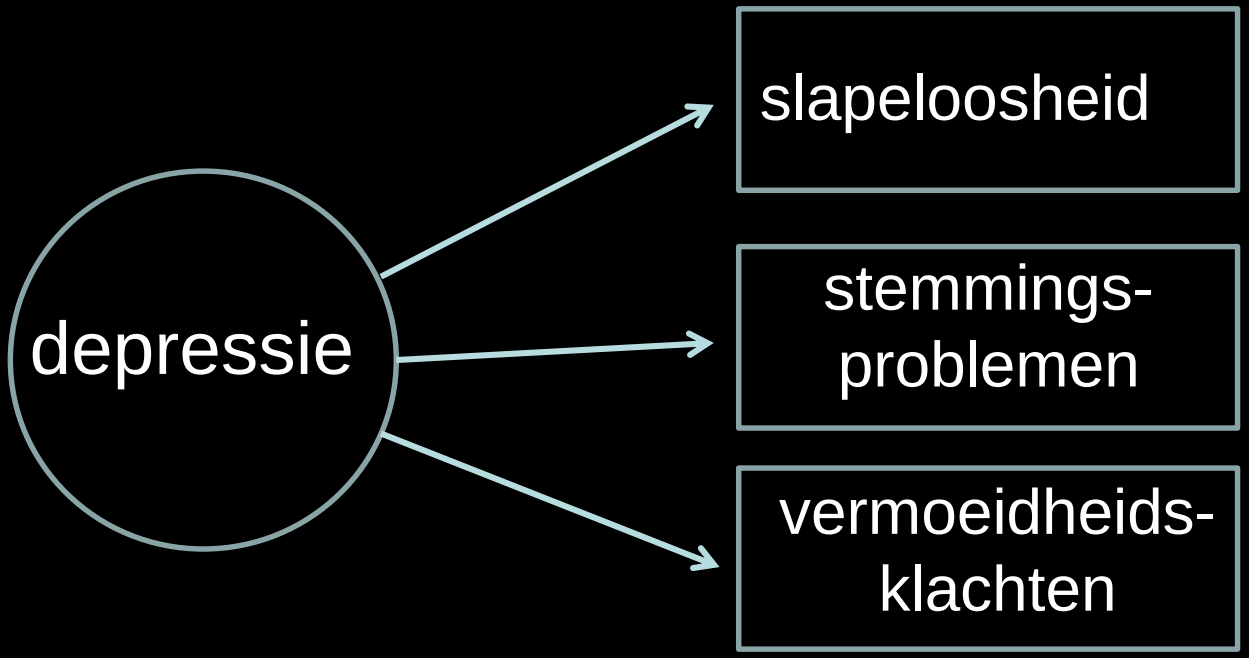

Psychiatrische stoornissen

Maar dat onderliggende construct
kunnen wij niet meten!

Blijf in de diagnostiek dus bij datgene dat wel te meten / te rapporteren / te observeren is.

Hoe ziet dat *netwerk* van symptomen er uit?

Netwerkmodellen

Psychologische constructen geconceptualiseerd als netwerken van interacterende componenten (symptomen).

Eén symptoom (bijv. slaapproblemen) kan andere symptomen activeren (bijv. vermoeidheidsklachten).

Netwerken kunnen van persoon tot persoon verschillen.

Ising Model

ferromagnetic phase transition

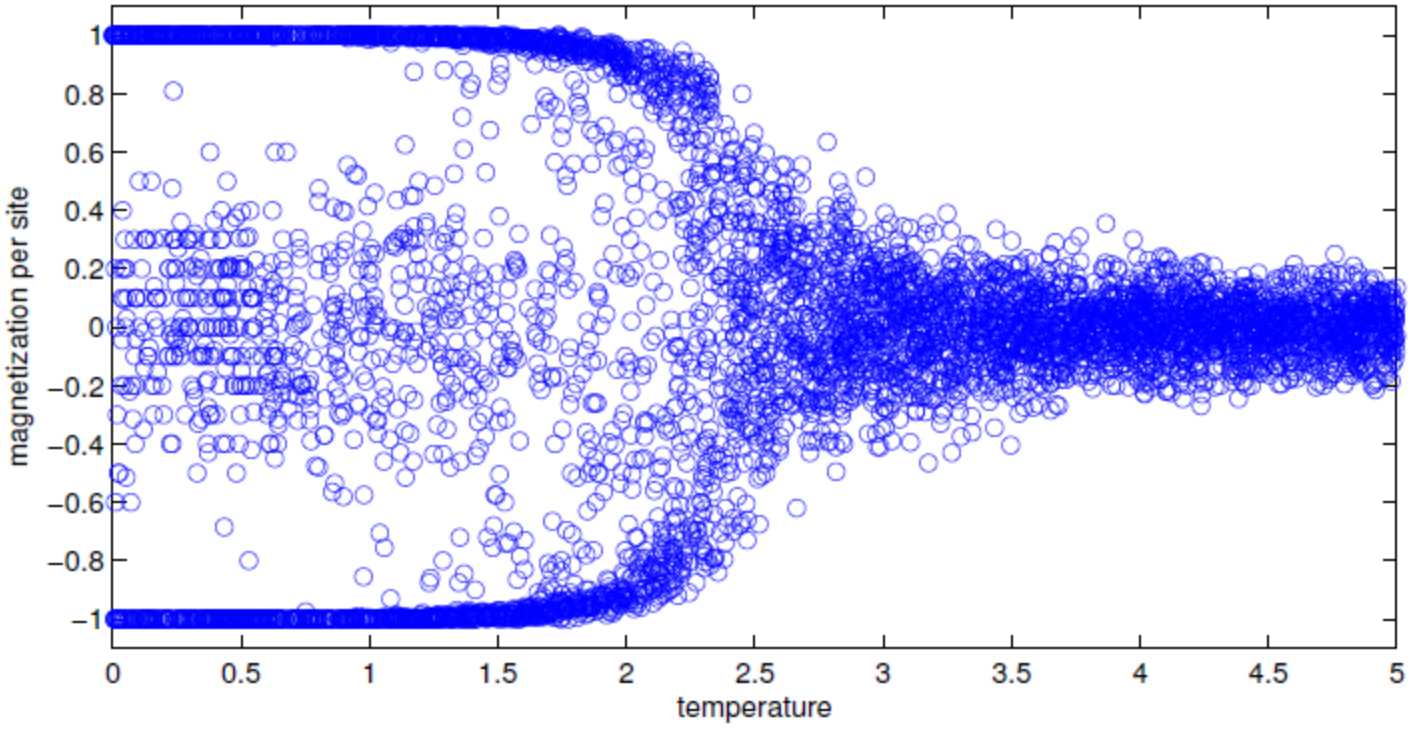

Figure 1: Magnetization per site, versus temperature.

$$H = -J \sum_{\text{neighbors}} S_i \cdot S_j$$

Netwerkmodel

Ising model for the entire DSM-IV

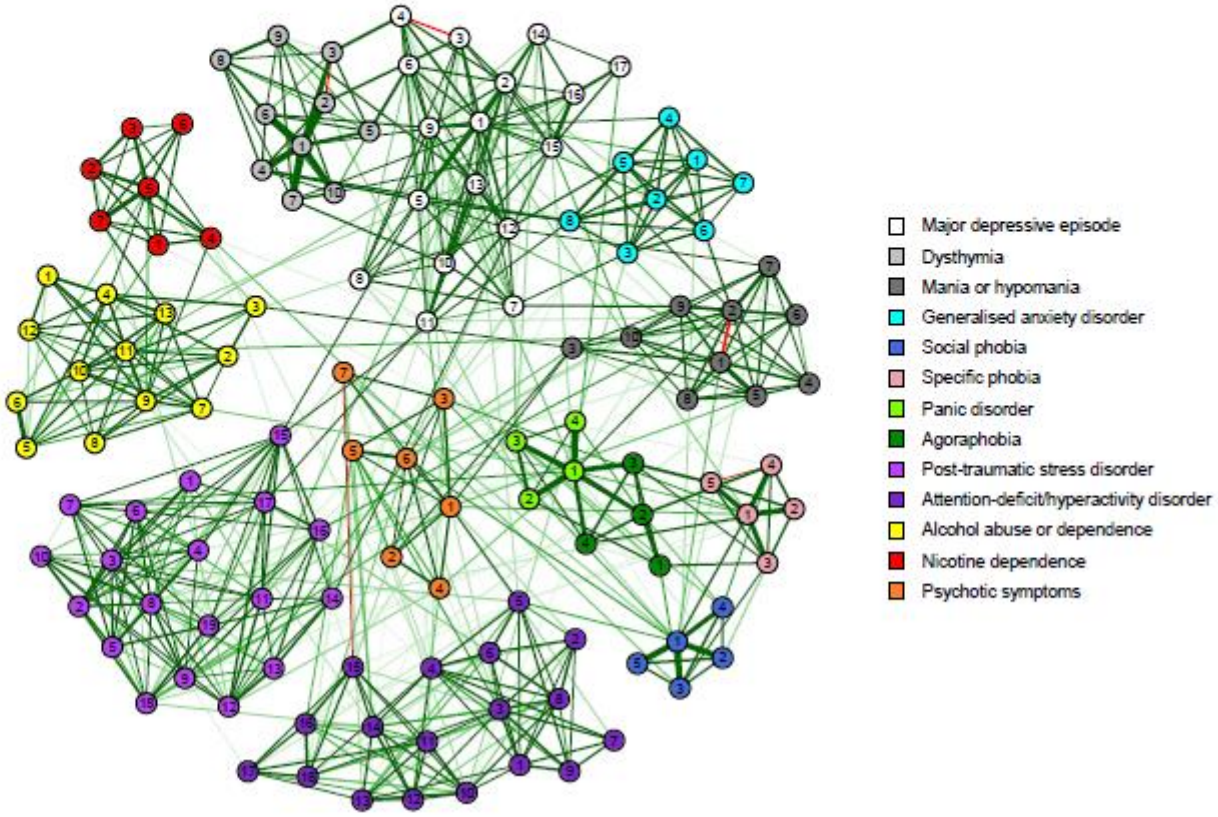

http://psychosystems.org/

Netwerkmodel depressie

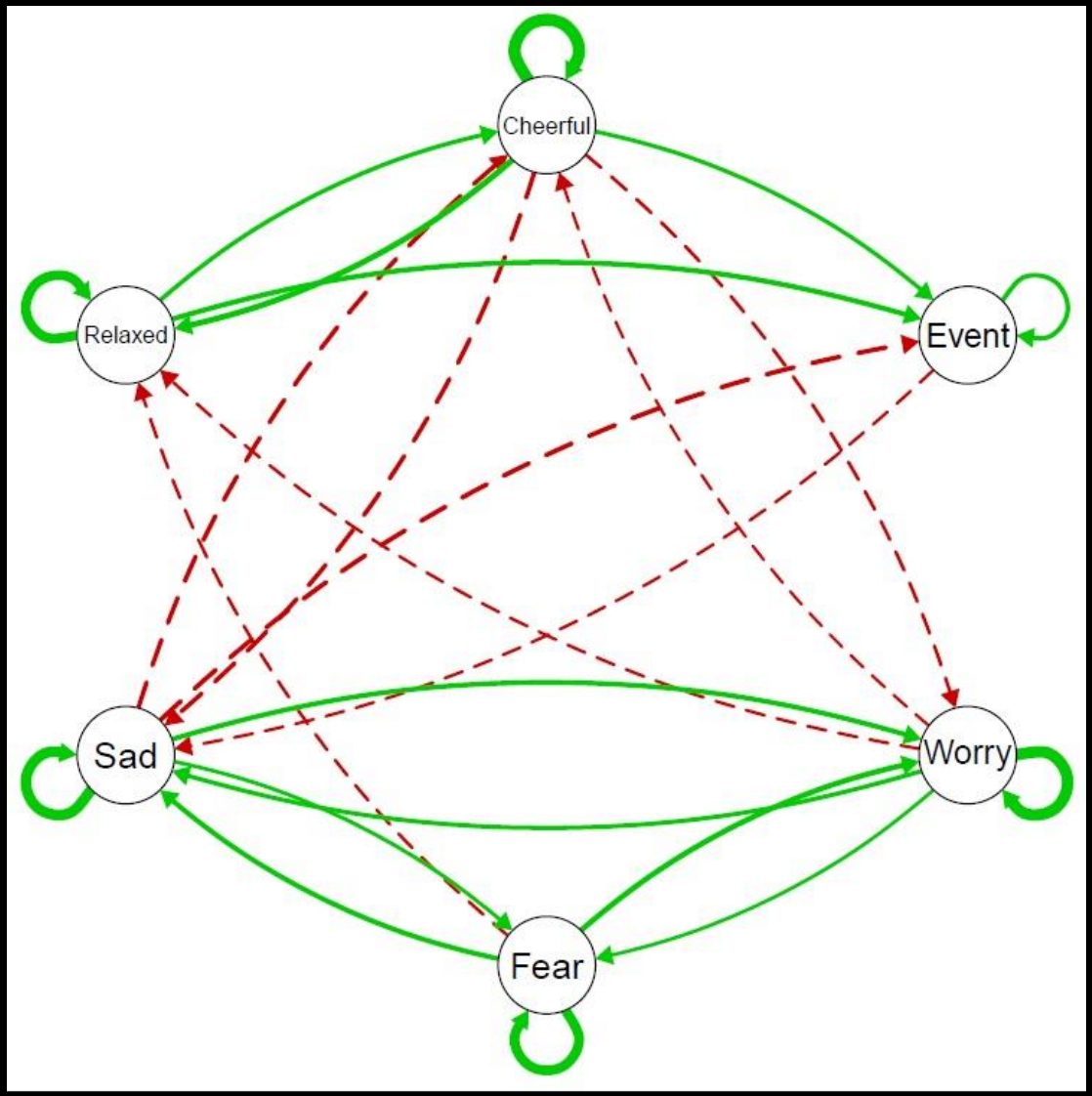

Bringmann, L. F., Vissers, N., Wichers, M., Geschwind, N., Kuppens, P., Peeters, F., Borsboom, D., & Tuerlinckx, F. (2013). A network approach to psychopathology: New insights into clinical longitudinal data. *PLoS ONE 8*(4): e60188. doi:10.1371/journal.pone.0060188.

Individuele netwerk modellen

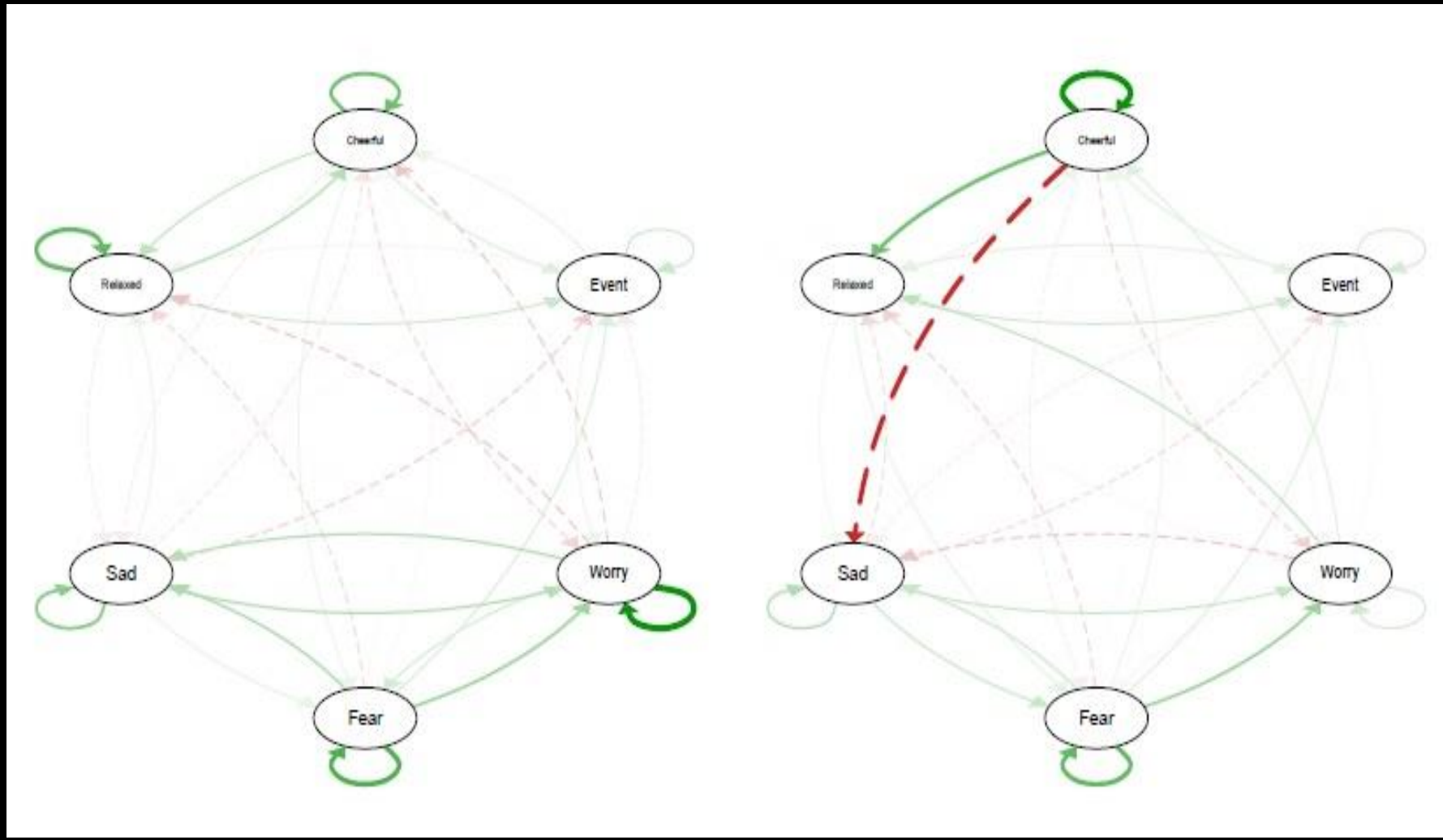

Standaard model ADHD

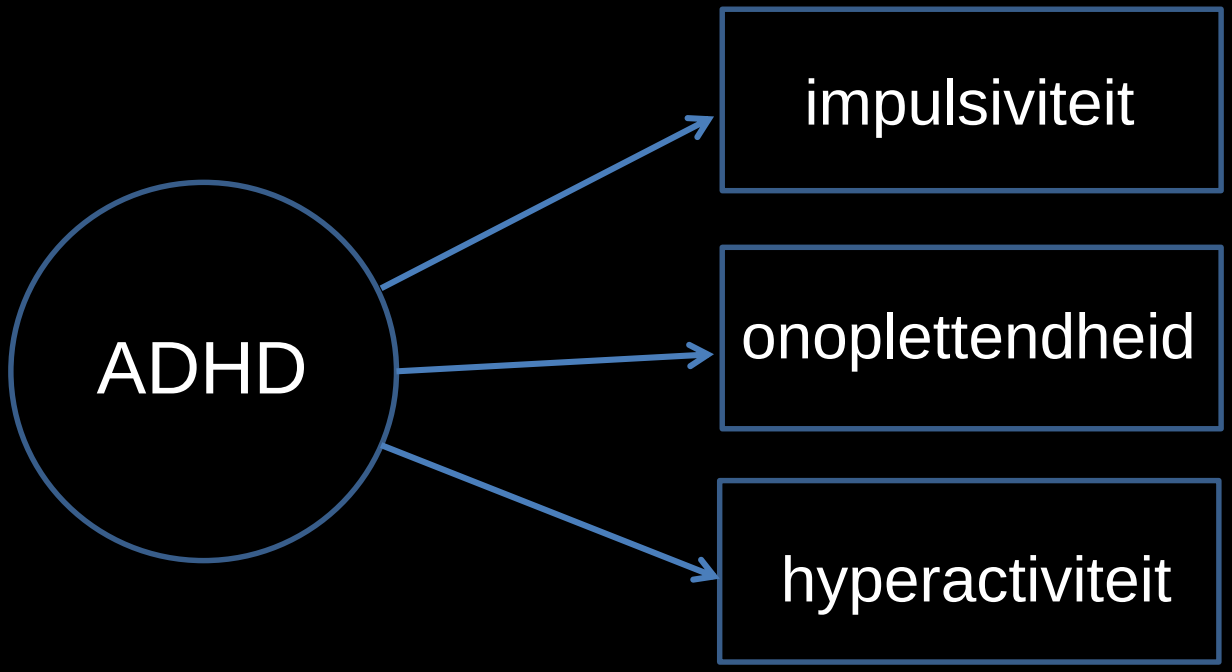

netwerkmodel ADHD

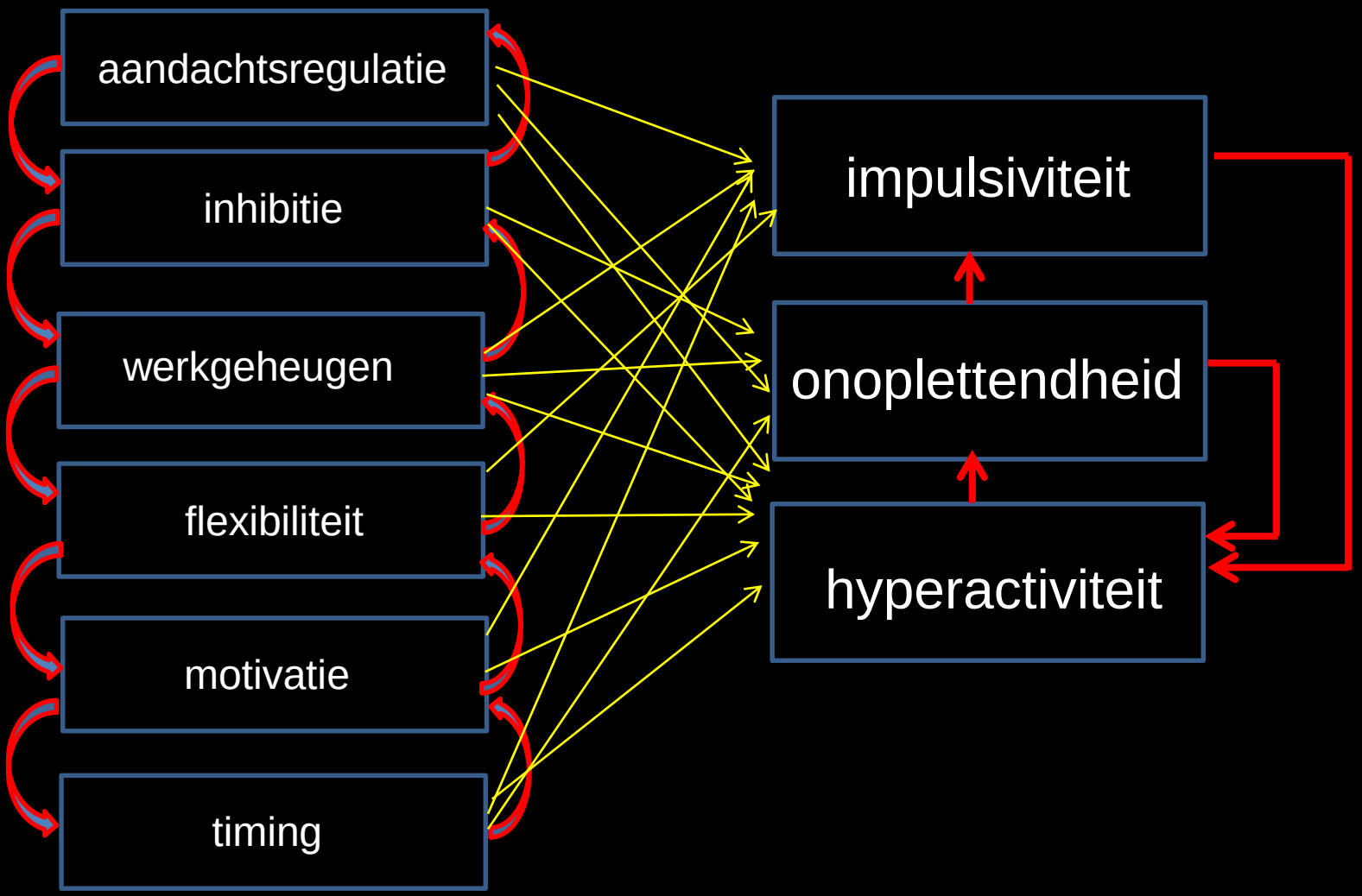

www.gamingandtraining.nl

Zijn afwijkingen van het gemiddelde stabiel?

Intelligentie

‘Hoe vaak de term ook gebruikt wordt, het dagelijkse taalgebruik voorziet nauwelijks in een definitie. Intelligentie schijnt iets te maken te hebben met slimheid, met het vermogen een middelbare schooldiploma te halen, je als zelfstandig kruidenier te midden van supermarkten te handhaven of met het in huis hebben van de betere belastingtrucs. Kortom, het intellect wordt in verband gebracht met visies op vooruitkomen in de wereld’ (Vroon, 1980, p. 12).

Stanford onderzoeker Carol Dweck, computerprogramma Brainology (in 2008 beschikbaar voor het Amerikaanse onderwijs).

Intelligentietests: meer kwaad dan goed!

Klassieke opvatting van het intelligentie-onderzoek:

- **testen van min of meer stabiele ‘abilities’**
- **testresultaat geeft aan hoeveel van een talent iemand bezit**

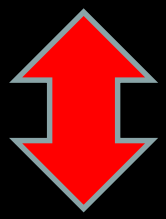

Moderne opvatting:

- **gericht op veranderbare componenten (bijv. het gebruik van mentale strategieën kan de functionele geheugencapaciteit vergroten)**

IQ

‘Misschien moeten we voor ‘IQ’ een andere term verzinnen. Die test is helemaal niet ontworpen voor het meten van intelligentie, maar om vast te stellen of kinderen een achterstand hebben en aangepast onderwijs nodig hebben. Maar het is onmogelijk om die potentie te meten, want die verandert als kinderen hard werken en leren. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat alle elementen van de intelligentie kunnen verbeteren door training‘

Stanford onderzoeker Carol Dweck, computerprogramma Brainology (in 2008 beschikbaar voor het Amerikaanse onderwijs).

Nieuwe generatie intelligentietests gebaseerd op CHC-model

	Factor	Beschrijving
Gf	Fluide redeneren	De vaardigheid om nieuwe problemen op te lossen en transfer van het geleerde.
Gc	Verbaal verworven kennis	Kennis en begrip van taal, feiten en woordenschat.
Gq	Kwantitatieve kennis	Kennis en begrip van getallen, rekenen en wiskunde.
Gsm	Korte termijn geheugen	De vaardigheid om informatie kortdurend te onthouden.
Glr	Langetermijngeheugen	De vaardigheid om informatie op te slaan in het langetermijngeheugen en deze informatie op een later tijdstip te kunnen reproduceren.
Gv	Visuele verwerking	De vaardigheid om visuele informatie waar te nemen, te onthouden en te transformeren.
Ga	Auditieve verwerking	De vaardigheid om auditieve informatie waar te nemen, te onthouden en te transformeren.
Gs	Verwerkingssnelheid	Het vermogen om vloeiend en efficiënt relatief eenvoudige informatie te verwerken.

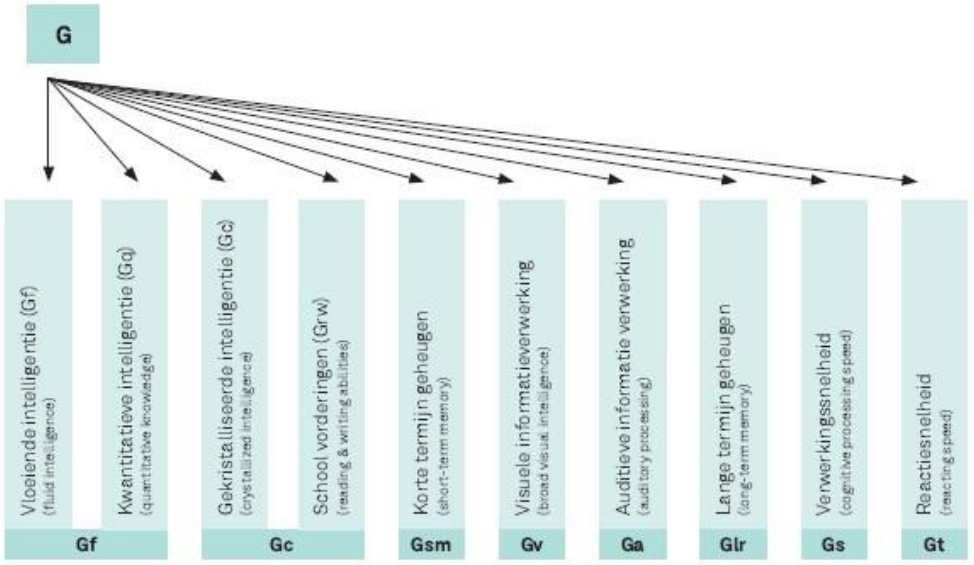

Het CHC model

WISC-V en het CHC-model

Tabel 7.5 Overzicht van de brede cognitieve vaardigheden die in de WISC-III en WISC-V gemeten worden

	WISC-III (V)	WISC-III (P)	WISC-V
Gf	-	-	X!
Gq	(X)	-	(X)
Gc	X !	-	X!
Grw	-	-	-
Gsm	(X)	-	X!
Gv	-	X !	X
Ga	-	-	-
Glr	-	-	X!
Gs	-	X	X!
Gt	-	-	-

! – meer dan twee subtests in de totale test meten deze brede cognitieve functie

(X) – Brede cognitieve functie wordt slechts door één subtest gemeten

IDS-2

Intelligentie & EF

Overzicht subtests IDS-2

Nr.	Domein	Subtest	Opdracht
	Intelligentie		
1	**Visuele verwerking**	Figuren naleggen	Geometrische figuren naleggen met behulp van rechthoekige en driehoekige blokjes.
8		Rondjes leggen	Rondjes volgens een voorbeeld neerleggen.
2	**Langetermijngeheugen**	Verhaal navertellen	Luisteren naar een semantisch betekenisvol verhaal en dit na minimaal 20 minuten navertellen.
9		Plaatje beschrijven	Een plaatje bekijken en na minimaal 20 minuten het plaatje beschrijven (spontaan en vraaggestuurd).
3	**Verwerkingssnelheid**	Twee kenmerken doorstrepen	In rijen met verschillende papegaaien zo snel mogelijk de papegaaien doorstrepen met twee oranje kenmerken.
10		Figuren doorstrepen	Figuren die bestaan uit 3 dan wel 4 blokjes zo snel mogelijk doorstrepen.
4	**Kortetermijngeheugen (auditief)**	Cijfer- en letterreeksen nazeggen	Cijfer- en letterreeksen vooruit en achteruit nazeggen.
11		Gecombineerde cijfer- en letterreeksen nazeggen	Gecombineerde cijfer- en letterreeksen vooruit en achteruit nazeggen.
5	**Kortetermijngeheugen (ruimtelijk-visueel)**	Figuren herkennen	Figuren onthouden en uit een selectie de vormen en posities herkennen.
12		Geroteerde figuren herkennen	Een figuur onthouden en het geroteerde figuur herkennen uit een verzameling figuren.
6	**Abstract denken**	Matrix redeneren	Herkennen hoe een figuur verandert en deze verandering op een ander figuur toepassen.
13		Afwijkende plaatjes herkennen	Uit een aantal plaatjes het plaatje kiezen dat er niet bij hoort.
7	**Verbaal denken**	Categorieën noemen	De juiste categorie noemen voor een groep afbeeldingen of begrippen.
14		Tegenstellingen noemen	Het tegenovergestelde noemen van bijvoeglijke naamwoorden.
	Executieve functies		
15		Woorden noemen	Woorden uit bepaalde categorieën of met bepaalde beginletters opnoemen.
16		Aandacht verdelen	Papegaaien met twee oranje kenmerken uit rijen met papegaaien zo snel mogelijk doorstrepen en tegelijkertijd dieren noemen.
17		Dierkleuren benoemen	Zo snel mogelijk kleuren van dieren benoemen.
18		Wegen één keer bewandelen	Vastgestelde wegen zo snel mogelijk nalopen met een pen

IDS-2

Motoriek, SEO, Basiscompetenties (taal!) & Werkhouding

	Motoriek		
19		Grove motoriek[1]	Over een touw lopen (met geopende dan wel gesloten ogen), bal vangen en gooien, zijwaarts over het touw springen.
20		Fijne motoriek	Snel een moer op een bout draaien en er weer afdraaien en kralen van verschillend formaat aan een snoer rijgen.
21		Visuele motoriek	Precies tussen twee lijnen tekenen, figuren afmaken en figuren spiegelen.
	Sociaal-emotionele competentie		
22		Emoties herkennen[1]	Op 10 portretfoto's emoties van kinderen benoemen aan de hand van hun gezichtsuitdrukking.
23		Emoties reguleren	Strategieën aangeven om de emoties boosheid, angst en verdriet te reguleren.
24		Sociaal competent handelen	Sociaal competent gedrag benoemen aan de hand van een sociale situatie.
	Basiscompetenties		
25		Logisch-wiskundig denken	Logisch-wiskundige opdrachten maken.
26		Taalvaardigheid[1]	Fonologische analyse (Klankgroepen klappen, Rijm herkennen, Begin- en eindklank isoleren), Foneem-grafeemcorrespondentie (Fonemen en grafemen koppelen, Korte en lange klinkers herkennen), Taal expressief (met woorden een zin maken) en Taal receptief (opdrachten uitvoeren).
27		Lezen[2]	Woorden en pseudowoorden lezen, teksten lezen en teksten begrijpen.
28		Spelling[2]	Losse woorden correct schrijven.
	Werkhouding		
29		Consciëntieusheud[3]	Uitspraken over consciëntieusheid beoordelen.
30		Prestatiemotivatie[3]	Uitspraken over prestatiemotivatie beoordelen.

Cross Battery Assessment (XBA)

XBA C-LIM v2.0®

Conceptualization by D. P. Flanagan, S. O. Ortiz, & V. C. Alfonso; Programming by Dr. Samuel Ortiz and Dr. Agnieszka Dynda.

Copyright 2013 © John Wiley & Sons, Inc. All Rights Reserved

Name: | Grade: | Date:

DOB: | Age: | Evaluator:

STEP 1. READ NOTES AND INSTRUCTIONS:

Begin by entering any desired demographic information above. Note that this information is NOT REQUIRED for the purposes of evaluating test scores and the cells may be left blank. Users who are new to using the C-LIM must first read the instructions for its use provided on the Notes tab. All users of this program should have a thorough understanding of the principles that underlie its application and utility in evaluating the validity of obtained test scores with respect to cultural and linguistic variables which are described in detail in Chapter 5 of the Essentials of Cross-Battery, 3rd

Read Notes | CHC Test List | Clear ALL Data | Save File As...

STEP 2. DETERMINE DIFFERENCE:

Proper evaluation of test scores requires a determination regarding the degree of "difference" the examinee exhibits relative to the degree of acculturative learning and developmental language proficiency in English compared to the test's normative sample. The notion of "difference" addresses how comparable the examinee's experiences and background are relative to other individuals of the same age or grade. Less comparability means more difference. A good starting point for making a determination involves assessment of the individual's developmental language proficiency relative to native English speakers. After making the determination, indicate the degree by using the appropriate button below

INDICATE DEGREE OF DIFFERENCE HERE: ○ Slightly Different ◉ Moderately Different ○ Markedly Different | Difference?

STEP 3. SELECT CORE BATTERY:

Use the buttons below to go to the test-specific matrix that corresponds to the core battery used in the evaluation. Enter scaled scores (1-19) or standard scores (40-160) for each subtest in the cells provided. The DAS-II tab uses T-scores (10-90) only. The program will convert Scaled Scores to Standard Scores and calculate a cell aggregate. If an invalid score is entered, it will cause the cell to turn RED and the score will not be used in

WISC-IV | WAIS-IV | WJ III NU COG | DAS-II | NEPSY-II

WPPSI-IV | WPPSI-III | KABC-II | SB-5 | D-KEFS | CELF-4

OPTIONAL ANALYSES:

These buttons provide access to matrices that may be helpful in evaluating the validity of test scores when using Spanish-language tests (i.e., Bateria-III, WISC-IV Spanish) and for the purpose of gifted and talented evaluations. Use of these matrices should be considered EXPERIMENTAL ONLY as there is insufficient research at this time to support an expected pattern of performance for ELLs or firmly establish classification of subtests from such batteries. Use for qualitative analysis only. The other button provides sample validity statements to assist interpretation and

Bateria III | WISC-IV Spanish | Gifted ELL | Blank Matrix | Interpretation?

Development of this program is based on concepts from Essentials of Cross-Battery Assessment (3rd Ed.). Users must read Chapter 5 prior to using the program.

Network Neuroscience Theory of Intelligence

g emerges from the small-world topology of brain networks and the dynamic reorganization of its community structure in the service of system-wide flexibility and adaptation.

Network Neuroscience Theory of Intelligence

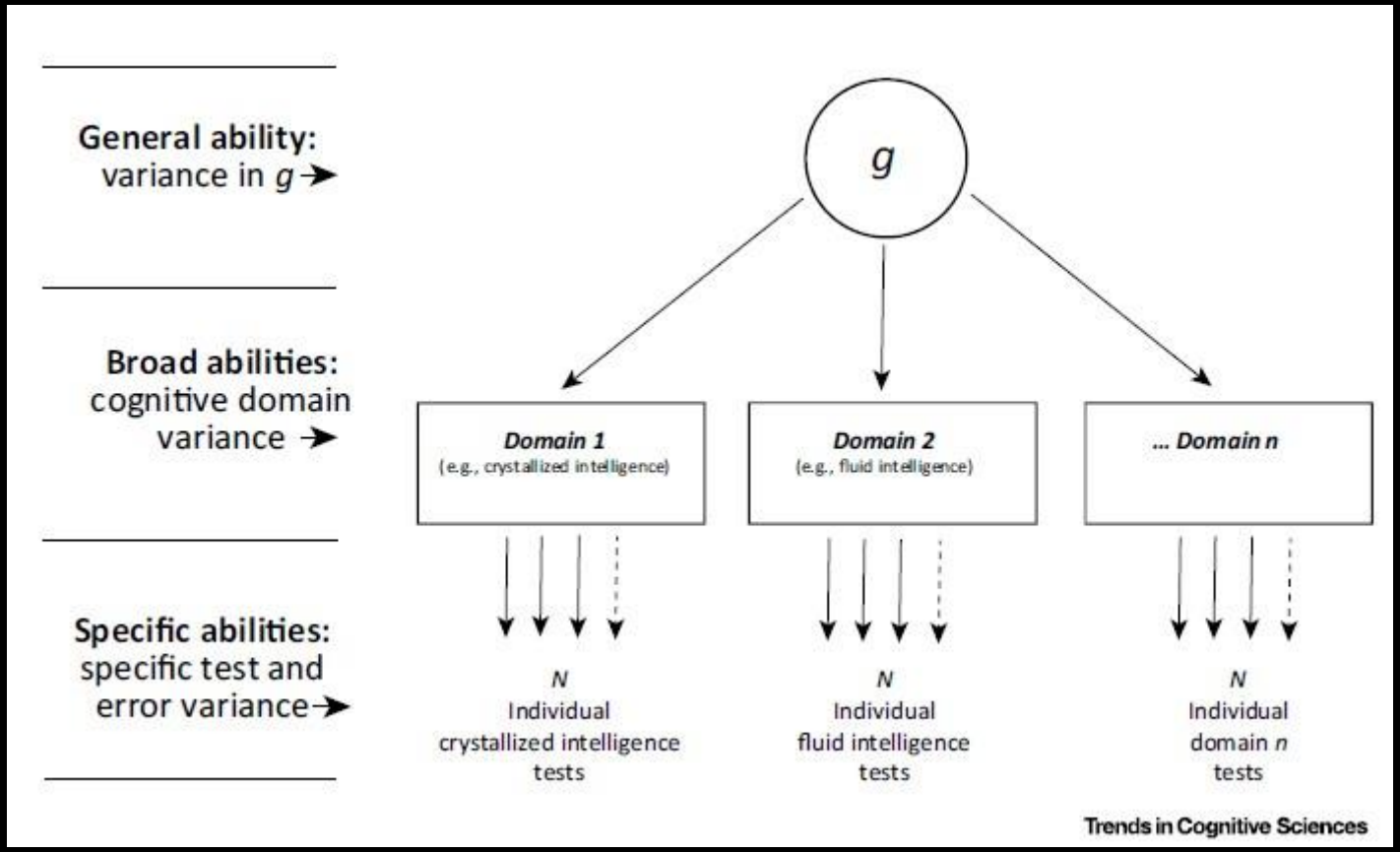

Network Neuroscience Theory of Intelligence

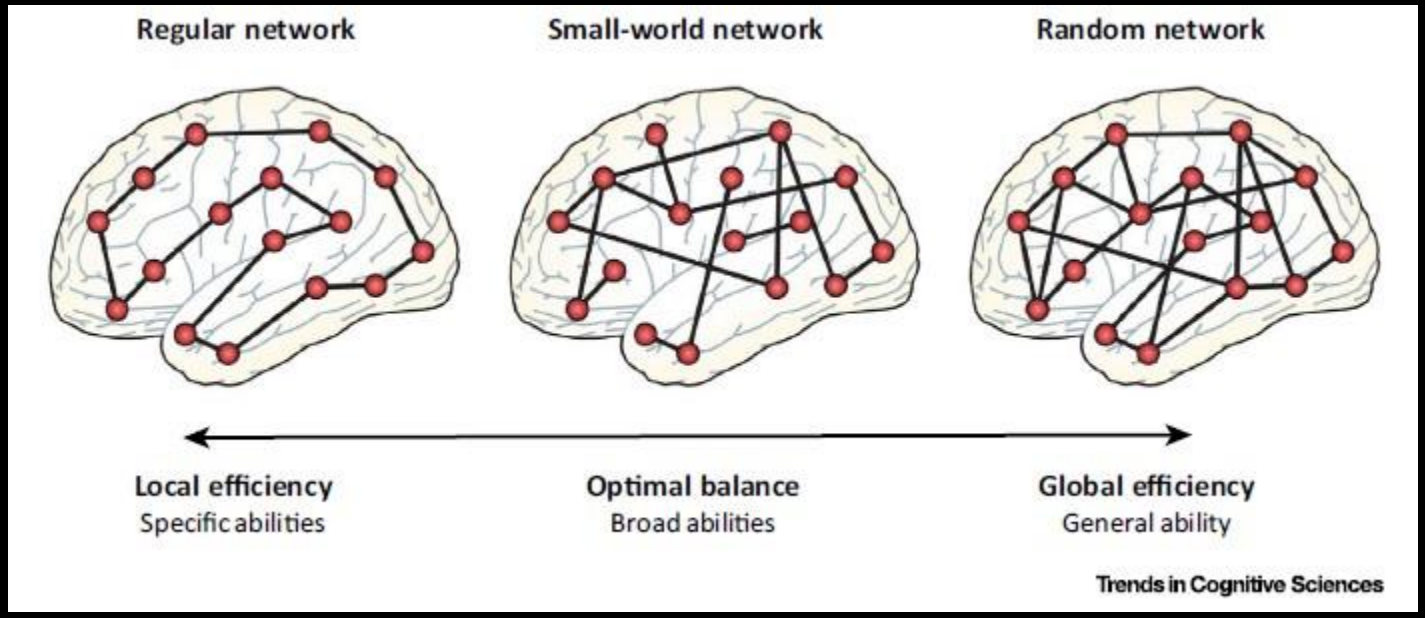

Uit: Barbey, A. K. (2017). Network neuroscience theory of human intelligence. *Trends in cognitive sciences*.

Network Neuroscience Theory of Intelligence

Vanuit het perspectief van de Network Neuroscience Theory kunnen de verschillen aspecten van intelligentie gezien worden als een uitwisseling (tradeoff) tussen lokale modules die weer deel uitmaken van globale modules.

De dynamiek tussen de lokale en globale netwerken wordt ook wel beschreven aan de hand van de uitwisseling tussen het default mode netwerk (DMN) en het cognitieve controle netwerk (CCN). Het DMN ondersteunt semantische en episodische geheugenrepresentaties die een centrale rol spelen bij crystallized intelligentietaken. Deze representaties zijn relatief gemakkelijk op te roepen en de activiteit van het DMN is hiervoor vaak voldoende.

Fluid intelligentietaken vragen om het flexibel in- en uitschakelen van lokale netwerken die moeilijker te bereiken zijn dan de representatie binnen een lokaal netwerk. Cognitieve controle of *adaptief gedrag* (een zinvoller begrip dan intelligentie) vergt een hogere activiteit van het brein.

De omgeving verandert….

Time Square toen

Time Square nu

Adaptatievermogen

Het gedrag zo goed mogelijk leren aanpassen aan de situatie zodat het kind op een gegeven moment (adolescentie/volwassenheid) zelfstandig kan functioneren

Adaptatievermogen steeds meer op de proef gesteld maar onderliggende vaardigheden steeds minder aangeleerd / getraind

Russell Barkley

Executieve Functies (EF: hot & cold)

Zelfregulatie (ZR)

Sociale Adaptatief Vermogen (SAV)

Sociale intelligentie (SI)

EF=ZR=SAV=SI

Vanuit EF zich ontwikkelende vermogens

- **inhibitory capacity:**
  - **de vaardigheid handelingen uit te kunnen stellen (INHIBITIE]**

- **spatial and temporal capacity:**
  - **de vaardigheid om minder afhankelijk te worden van de directe hier-en-nu omgeving door toekomstige situaties en situaties die niet alleen de directe omgeving van de persoon betreffen, te kunnen verbeelden [WERKGEHEUGEN] – DE 'TIJDMACHINE')**

- **set shifting capacity:**
  - **de vaardigheid te kunnen schakelen naar ander gedrag (FLEXIBILITEIT]**

- **motivational capacity:**
  - **de vaardigheid toekomstige situaties niet alleen te verbeelden maar ook te 'waarderen' ('hot' appraisal of the future tegenover de 'cold' cognitive appraisal met de vorige vaardigheden) [EMOTIONELE EN MOTIVATIONELE ASPECTEN]**

- **conceptual/abstract capacity:**
  - **van enkelvoudige zelf-instructies als 'stop-denk-doe' tot morele regels [TAAL]**

TRANSACTIONEEL ONTWIKKELINGSMODEL ADAPTIEF GEDRAG

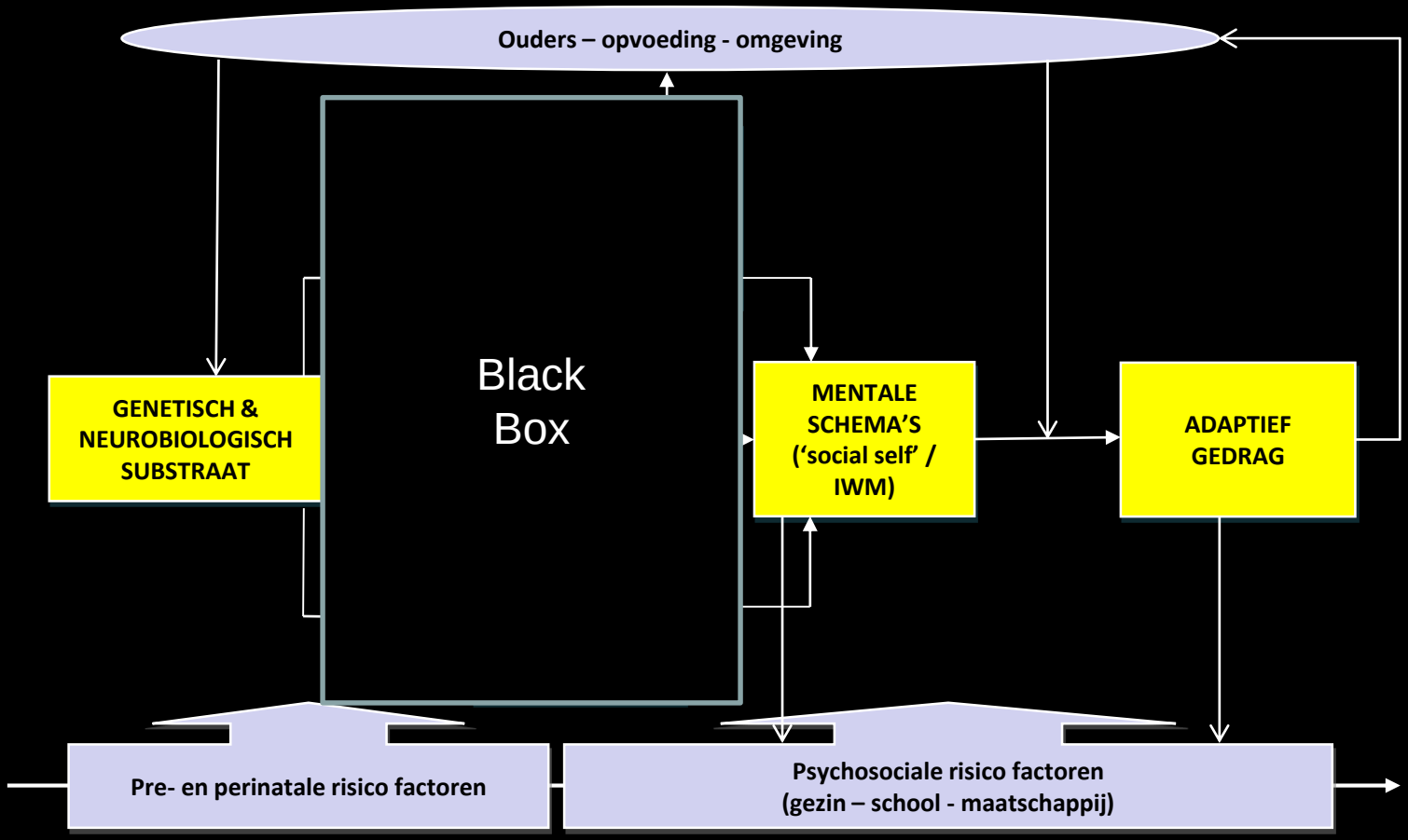

TRANSACTIONEEL ONTWIKKELINGSMODEL ADAPTIEF GEDRAG

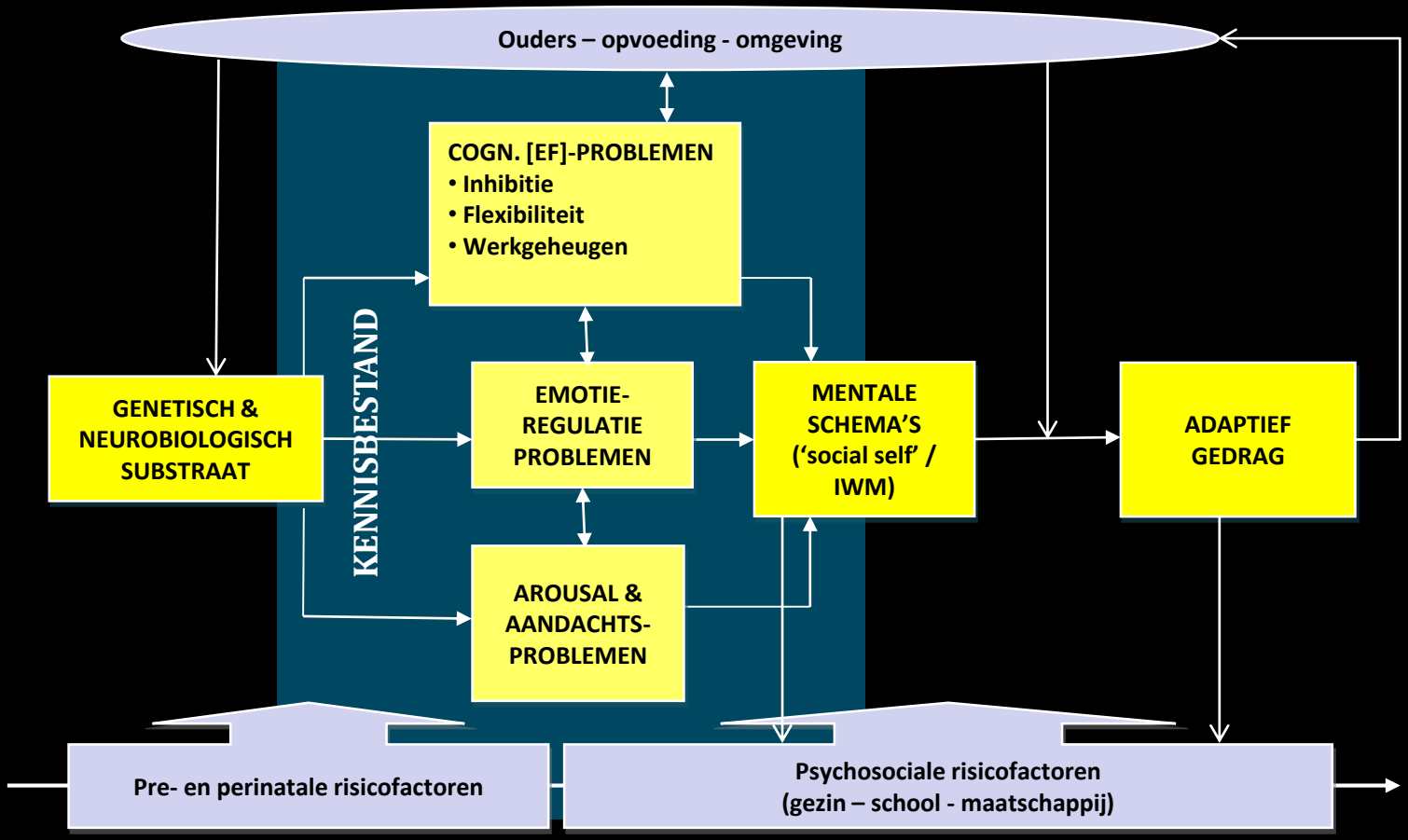

American Association on Intellectual and Developmental Disabilities (AAIDD)

Intellectual functioning—also called intelligence—refers to general mental capacity, such as learning, reasoning, problem solving, and so on. One criterion to measure intellectual functioning is an IQ test. Generally, an IQ test score of around 70 or as high as 75 indicates a limitation in intellectual functioning.

Standardized tests can also determine limitations in ***adaptive behavior***, which comprises three skill types:

1. ***Conceptual skills***—language and literacy; money, time, and number concepts; and self-direction.
2. ***Social skills***—interpersonal skills, social responsibility, self-esteem, gullibility, naïveté (i.e., wariness), social problem solving, and the ability to follow rules/obey laws and to avoid being victimized.
3. ***Practical skills***—activities of daily living (personal care), occupational skills, healthcare, travel/transportation, schedules/routines, safety, use of money, use of the telephone.

Neurodevelopmental disorders

Intellectual Disabilities
(ICD: Intellectual Developmental Disorder)

Niveau's van intellectuele handicaps (severity levels of intellectual disability)

Niveau	Conceptueel domein	Sociaal domein	Praktisch domein
Mild	Vóór de schoolgaande leeftijd zijn er geen duidelijke conceptuele verschillen met andere kinderen. Op school doen zich problemen voor op het gebied van het ***schoolse leren*** (lezen, schrijven, rekenen, tijdsbesef en met geld omgaan) waarbij op één of meerdere gebieden alleen met ondersteuning aan de leeftijd gerelateerde verwachtingen kan worden voldaan. Op de volwassen leeftijd zijn er tekorten op het gebied van het abstract denken, ***EF*** (plannen, strategisch denken en handelen, het stellen van prioriteiten en cognitieve flexibiliteit) en het korte-termijn geheugen; ook op het gebruik van ***aangeleerde schoolse kennis en vaardigheden*** (bijv. lezen, geldmanagement) zijn er beperkingen. Er is sprake van een meer concrete benadering van problemen en oplossingen in vergelijking met leeftijdsgenoten.	In vergelijking met leeftijdsgenoten met een normale ontwikkeling is er sprake van onrijpheid op het gebied van sociale interacties. Bijvoorbeeld kan er sprake zijn van problemen met het ***accuraat waarnemen van sociale cues***. De ***communicatie***, ***conversatie*** en ***taalgebruik*** zijn concreter dan op basis van de kalenderleeftijd verwacht mag worden. Ook kunnen er problemen zijn met de ***emotieregulatie***, die vooral door leeftijdsgenoten in sociale situaties opgemerkt worden. Sociale risico's worden niet altijd goed ingeschat en het ***sociale oordeel*** is van een lager ontwikkelingsniveau. Er is sprake van sociale kwetsbaarheid in de zin dat gemakkelijk misbruik kan worden gemaakt van de goedgelovigheid van de betreffende persoon.	Op het gebied van de zelfverzorging hoeven er geen zichtbare problemen te zijn. Wel is er ondersteuning nodig als het gaat om complexe dagelijkse taken zoals het gebruik van het OV, het doen van de dagelijkse boodschappen, opvoeden, het bereiden van gezonde maaltijden, en bankzaken en geldmanagement. Op het gebied van de vrijetijdsbesteding hoeven er geen problemen te zijn hoewel er rond zaken als welbevinden en het organiseren ondersteuning nodig is. Op de volwassen leeftijd zijn werk gerelateerde problemen afhankelijk van de mate waarin conceptuele vaardigheden een rol spelen. Ondersteuning is in de regel nodig bij het nemen van juridisch beslissingen en beslissingen op het gebied van de gezondheidszorg. Voor het stichten van een gezin is altijd wel ondersteuning nodig.

CAP-J:
C104: Problemen met het sociaal aanpassingsgedrag

Conceptuele vaardigheden

- Benedengemiddeld IQ – leerproblemen – zwak tijdsbesef – hier-en-nu denken en handelen – problemen om zich uit te drukken – beperkte woordenschat – snel ontregeld in groepsituaties

Sociale / communicatieve vaardigheden

- Geen aansluiting bij leeftijdsgenoten – weinig invoelend vermogen – sterk beïnvloedbaar

Praktische vaardigheden

- Onhandige motoriek – faalangst / negatief zelfbeeld – geringe zelfstandigheid – zwakke zelfmonitoring

standaard model LVB

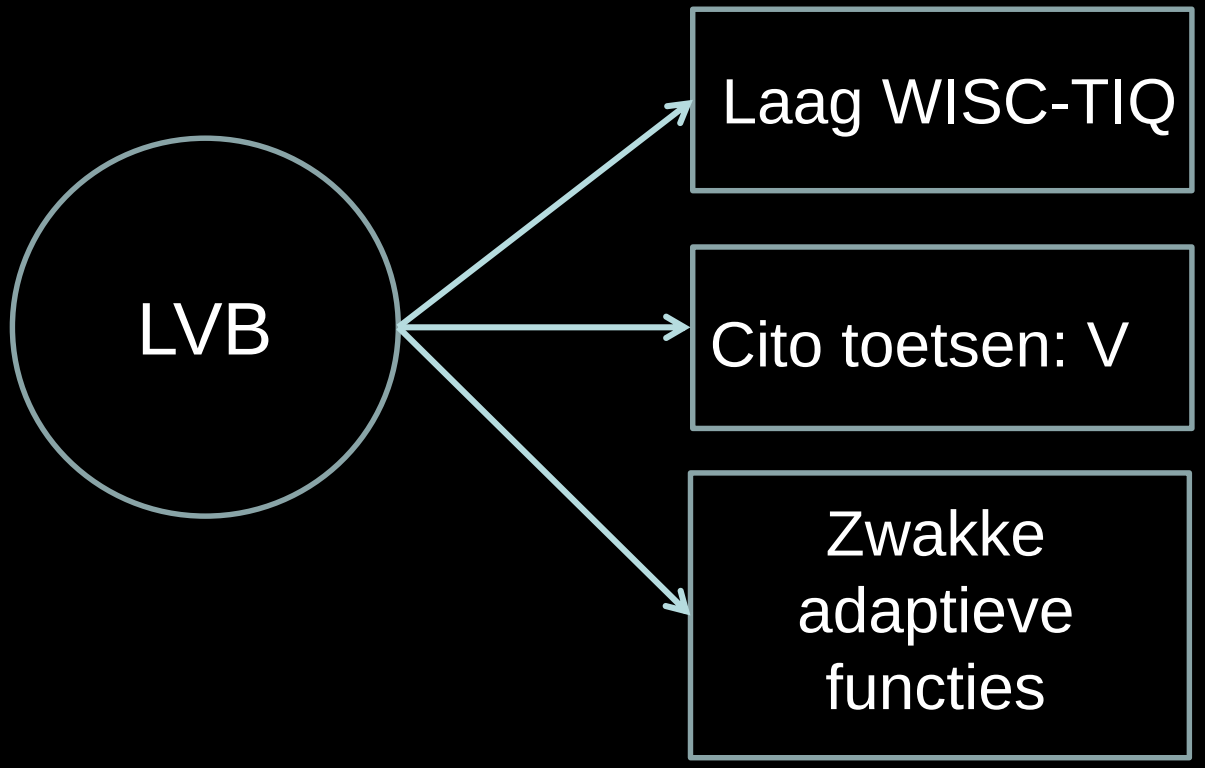

netwerkmodel LVB

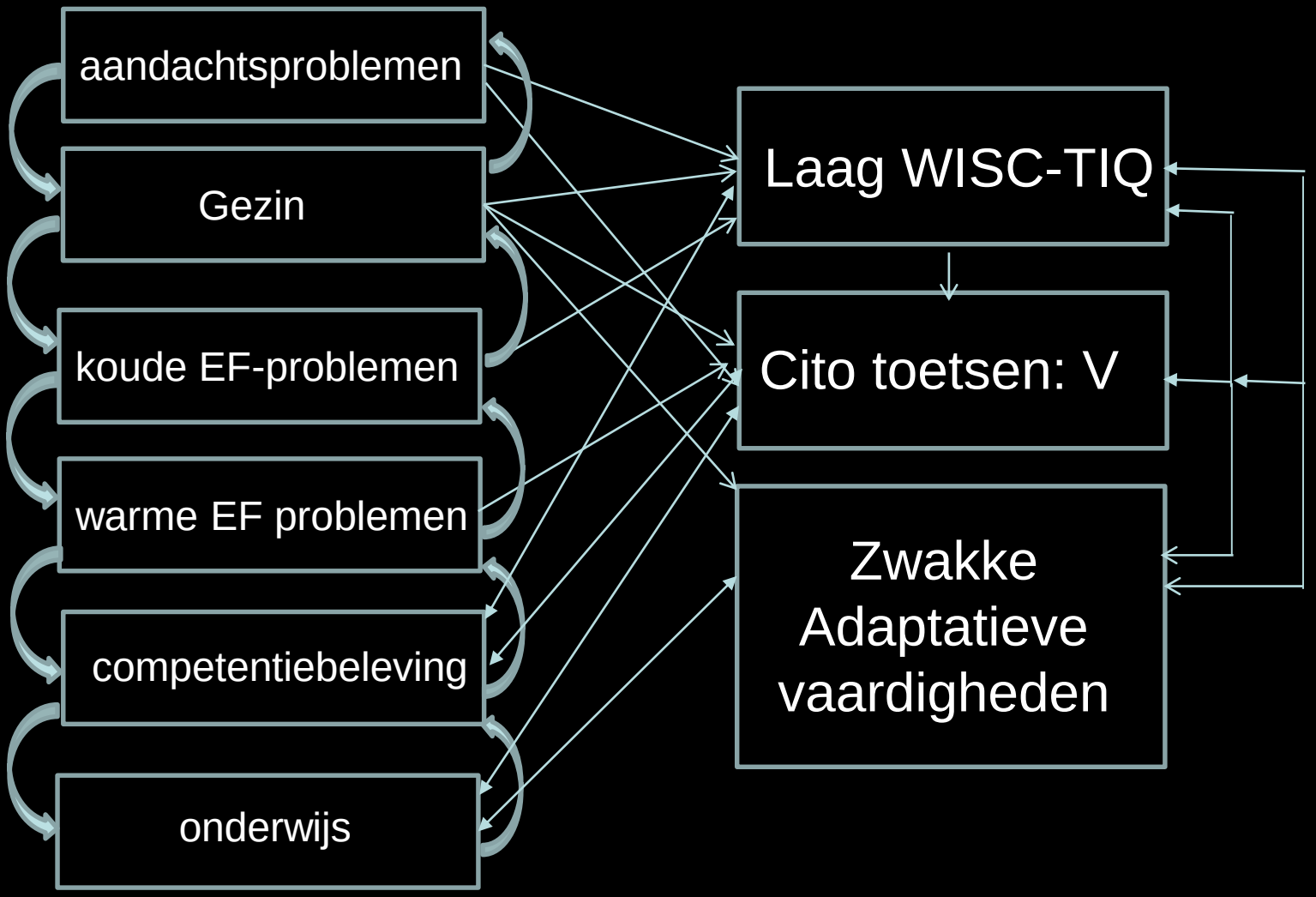

Netwerkmodel LVB

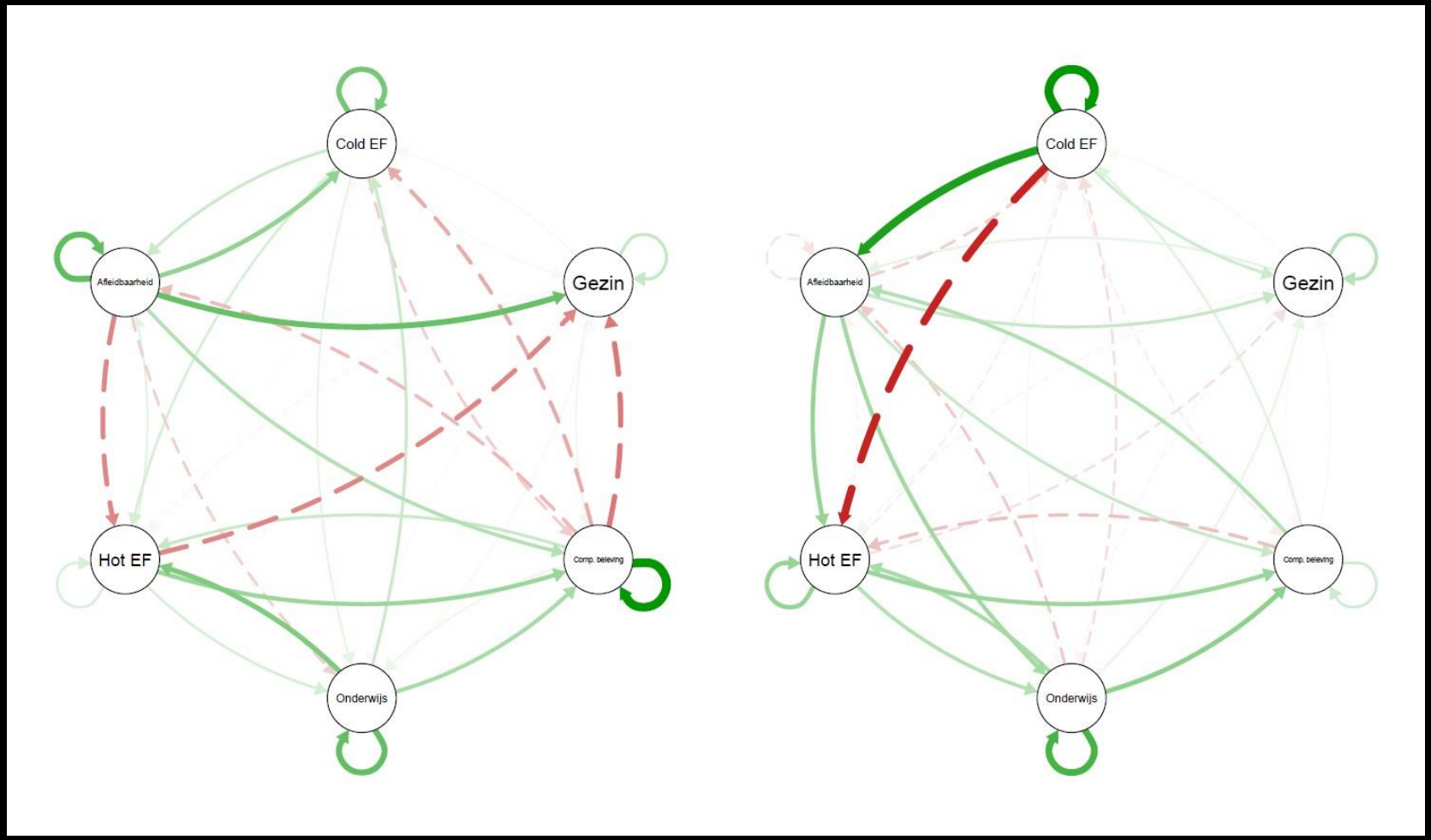

Consequenties voor de diagnostiek (en behandeling):

- Groot verschil tussen klassieke EF-diagnostiek (**koude EF**) en EF-problemen in dagelijks leven (motivatie; emotieregulatie; willpower; self-directed speech: **warme EF**)

- Van intelligentieonderzoek naar intelligent onderzoek

Op weg naar een meer persoonlijke diagnostiek met aandacht voor de adaptieve functies van een persoon / gezin / systeem

Landelijke werkgroep diagnostiek
Projectgroep ADAPT

Adaptief Leervermogen Test (ALT)

Kennisbestand **Cystallized intelligentie**	Verworven kennis factor (Bannatyne; Wechsler)	Informatie-Woordkennis (WISC-III; 6-17 jaar)*
Aandacht **•AVL (ADHD VragenLijst; 4-18 jaar)**	Volgehouden aandacht Gerichte aandacht Verdeelde aandacht	Symbolen Vergelijken (WISC-III; 6-17 jaar) Overeenkomstige Getallen (CAS[12]; 4-18 jaar) Selectieve aandacht (CAS; 4-18 jaar)
Communicatieve vaardigheden / informatieverwerking **•CCC-2 (Children's Communication Checklist; 4-15 jaar)**	Taalbegrip	Woordbetekenis (RAKIT-2; 4/11 jaar) Woordenlijst GIT-2 (v.a. 12 jaar)
	Taalproductie	Woordkennis (WISC-III; 6-17 jaar) Begrijpen (WISC-III; 6-17 jaar)
	Sequentiële / Successieve informatieverwerking	Cijferreeksen voorwaarts (WISC-III; 6-17 jaar) Woordreeksen nazeggen (CAS; 5-18 jaar) Onzinnen nazeggen (CAS; 5-18 jaar)
	Simultane informatieverwerking	Onvolledige Tekeningen (WISC-III; 6-17 jaar)* Ontbrekende Figuren (CAS; 4-18 jaar) Matrix Redeneren (WNV; 4-21 jaar) Fluid intelligentie
Conceptuele vaardigheden: probleemoplossende vaardigheden en zelfcontrole (executieve functies), sociale cognities **•BRIEF (Behavior Rating Inventory of Executive Function 5-18 jaar)** **•BDEF-CA (Barkley's Deficits in Executive Functioning Scale –**	Inhibitie; emotieregulatie; werkgeheugen; etc. (EF)	Coderen (CAS; 4-18 jaar) Cijferreeksen WNV; 4-21 jaar) Ruimtelijke Oriëntatie (WNV; 4-21 jaar)
	Sociale Informatie Verwerking	Vertelplaat (RAKIT-2; 4/11 jaar) Sociale Interpretatie Test (v.a. 12 jaar) TOM / Perspectiefneem-taken SIVT (i.o.)

Meisje - 11 jaar - WISC TIQ tussen 60 en 84

SUBTEST	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
01. Substitutie						x													
02. Informatie				x															
03. Woordkennis		x																	
04. Woordbetekenis									x										
05. Cijferreeksen vooruit										x									
06. Woordreeksen nazeggen									x										
07. Ontbrekende figuren												x							
08. Blokpatronen				x															
09. Onvolledige tekeningen							x												
10. Coderen									x										
11. Cijferreeksen achteruit													x						
12. Vertelplaat					x														

SUBTEST	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
A. Aandacht (01)						x													
B. Crystallized intelligence (02, 03, 04)					x														
C. Succesieve informatieverwerking en SMT (05, 06)										x									
D. Fluid Intelligence (07)												x							
E. Simultane informatieverwerking (07, 08, 09)								x											
F. Executieve functies (10, 11, 12)									x										

https://www.kenniscentrumlvb.nl/kennis-delen/publicaties/product/17-handreiking-voor-het-werken-van-kinderen-met-lvb-in-het-basisonderwijs-en-thuis

Meisje - 11 jaar

DSM-IV: ADHD – ODD – LVB – epilepsie

Psychologisch onderzoek met 7 jaar: WPSSI-III-NL TIQ 66 - VIQ-71 - PIQ-80

SUBTEST	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
01. Informatie	x																		
02. Woordkennis	x																		
03. Woordbetekenis		x																	
04. Cijferreeksen voorwaarts	x																		
05. Cijferreeksen achterwaarts	x																		
06. Woordreeksen nazeggen					x														
07. Matrix redeneren					x														
08. Blokpatronen		x																	
09. Onvolledige tekeningen									x										
10. Beery VMI									x										
11. Beery VP										x									
12. Beery MC							x												
13. Ruimtelijke orëntatie voorwaarts					x														
14. Ruimtelijke oriëntatie achterwaarts			x																

CCC-2 vragenlijst (mentor– leerkracht)

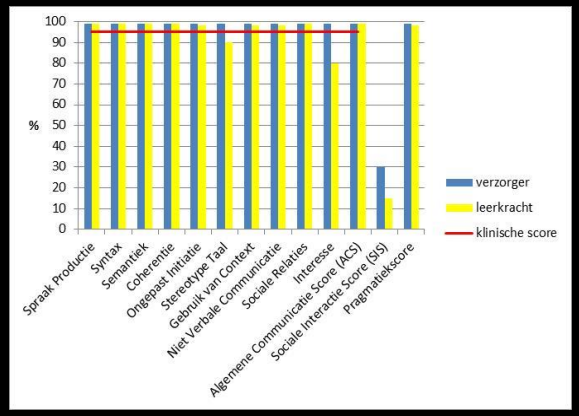

BRIEF vragenlijst (mentor– leerkracht)

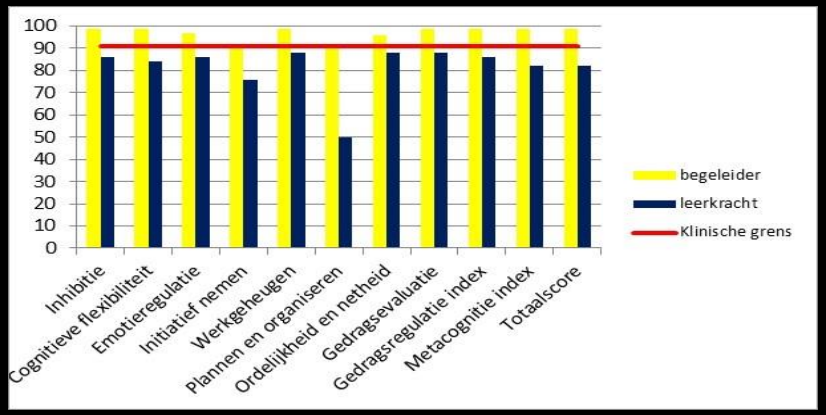

Persoonlijke diagnostiek
in dienst van
een persoonlijke behandeling

Psychoeducatie

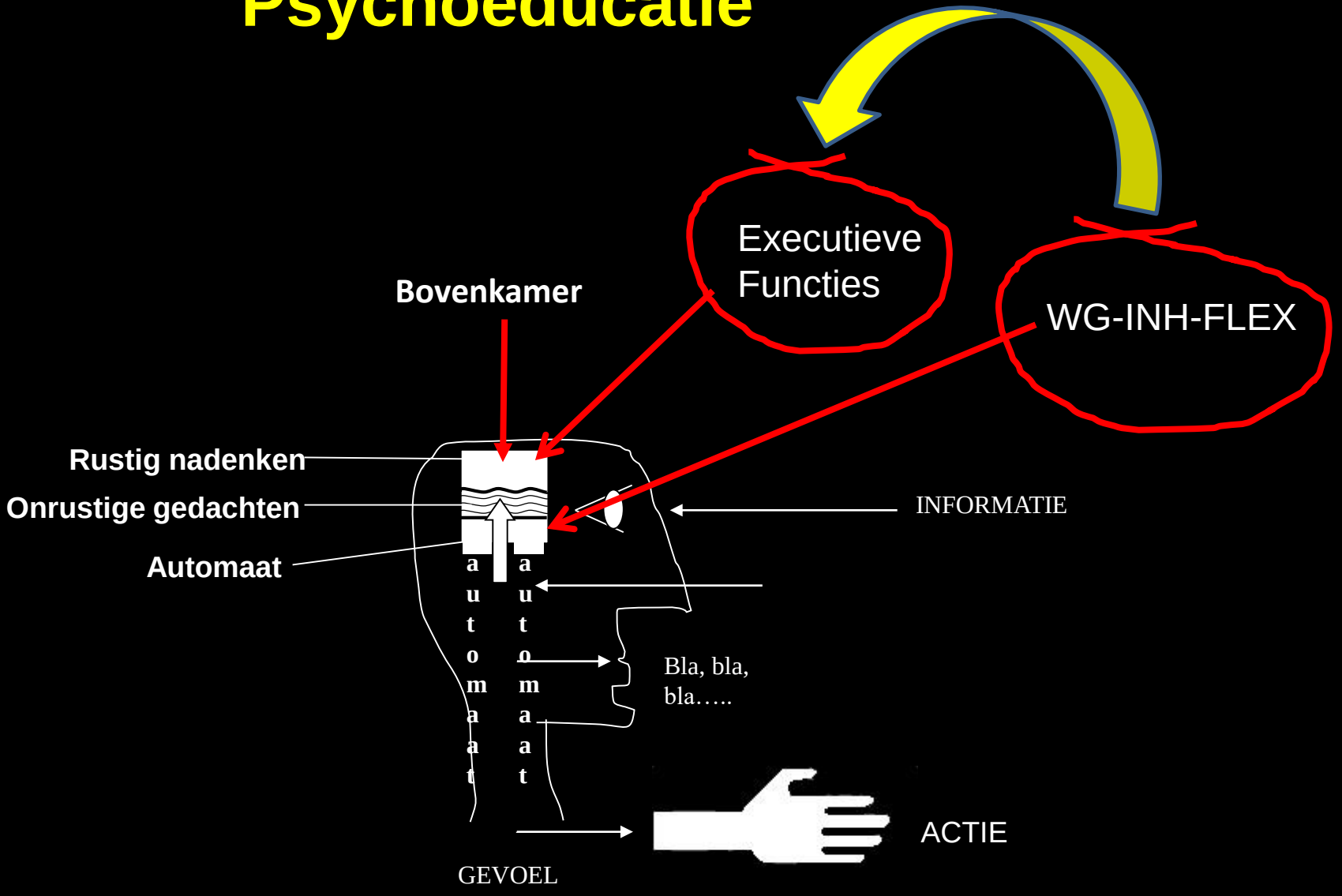

Persoonlijke diagnostiek en behandeling

- Iedere behandeling staat en valt bij goede en herhaalde metingen, feedback over de resultaten en eventuele bijstelling van de behandeling

- Diagnostiek buiten de testkamer:
  - ‘studying daily life’!

Idiografisch* onderzoek

‘to capture life as it is lived’

- Experience Sampling Method (ESM)
  - PsyMate
  - Daily Report Scale (DRS)
- Ecological Momentary Assessment (EMA)
  - Physical activity; travel behavior; light exposure

** De idiografische methode (Grieks idios = eigen, graphein = beschrijven) is de studie van gedrag dat het individu uniek maakt. Het is deze methode die volgens Wilhelm Windelband gebruikt zou moeten worden in alfawetenschappen als geschiedenis en etnografie, terwijl de nomothetische methode (nomos = wet) — de studie van groepen om algemene conclusies te kunnen trekken — geschikt was voor de bètawetenschappen om wetmatigheden te ontdekken (https://nl.wikipedia.org/wiki/Nomothetische_en_idiografische_methode)*

Training van adaptieve functies

Website en contact

www.kenniscentrumlvb.nl

a.ponsioen@kenniscentrumlvb.nl